

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Nadejda Toma și Vladimir Timofti,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea vătămată Ursu Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016, în cauza penală în privința lui

Tîrziu Oleg Nicolae, născut la 06.02.1970, domiciliat în mun. Chișinău, or. Durlleşti, str. Petru Movilă 6.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 23.05.2014 – 24.03.2016 (prima instanță);

2. 21.04.2016 – 25.05.2016 (instanța de apel);

3. 17.08.2016 – 05.10.2016 (instanța de recurs ordinar).

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 martie 2016, Tîrziu Oleg a fost condamnat în baza art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe un termen de 1 an, iar conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de Centrul Național Anticorupție și s-a încasat de la Tîrziu Oleg în contul special al Centrului Național Anticorupție suma de 14834,40 lei.

A fost respinsă acțiunea civilă înaintată de Ursu Valentina, privind încasarea sumei de 22106,48 lei, ca fiind neîntemeiată.

A fost respinsă cerința procurorului, privind încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat, că inculpatul Tîrziu Oleg activînd în calitate de avocat al C.A. „Oleg Tîrziu”, susținînd că are influență asupra procurorului, judecătorului, la 22 martie 2014, a pretins și a primit de la Ursu Valentina suma de 18500 lei (echivalentul sumei de 1000 euro), în vederea organizării și soluționării pozitive a eliberării condiționate înainte de termen a soțului acesteia, Gorșcioc Vadim, condamnat la 07 noiembrie 2008, prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău la 10 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Tot el, continuîndu-și acțiunile sale infracționale, la 24 martie 2014, s-a întîlnit cu Ursu Valentina, unde în cadrul discuției, acesta susținînd că are influență asupra

persoanelor indicate mai sus, a mai pretins suma de 2500 euro, în vederea organizării și soluționării pozitive a eliberării condiționate înainte de termen a lui Gorșcioc Vadim.

La 03 aprilie 2014, Ursu Valentina s-a întâlnit cu avocatul Oleg Tîrziu, unde ultimul a primit o parte din suma pretinsă de 1000 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituia echivalentul sumei de 18543 lei, în salonul automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î CPI 393 pe str. Miorița, mun. Chișinău, lângă Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”, iar conform condițiilor impuse de acesta, la 04 aprilie 2014, Ursu Valentina urma să transmită cea de-a doua rată în sumă de 1500 euro.

Conform condițiilor impuse de avocatul Oleg Tîrziu, la 04 aprilie 2014, Ursu Valentina aproximativ pe la ora 12.05, s-a întâlnit cu acesta în salonul automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î CPI 393, parcat pe str. Șos. Hîncești în preajma Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”, căruia i-a fost transmisă restul sumei de bani în mărime de 1500 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituia echivalentul sumei de 27750 lei.

Ca rezultat, Tîrziu Oleg a fost reținut în flagrant delict, asupra ultimului fiind depistată suma de 1500 euro primită de la Ursu Valentina, iar în cadrul percheziției corporale în portmoneul acestuia, a fost depistată suma de 200 euro, bani care au fost transmiși la 03 aprilie 2014 de către Ursu Valentina sub controlul colaboratorilor Centrului Național Anticorupție.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Tîrziu Oleg, în perioada martie - aprilie 2014, susținând că are influență asupra persoanelor publice, invocând că-i va putea determina să emită o decizie favorabilă, a pretins și a primit de la soția deținutului Penitenciarului nr. 15, Gorșcioc Vadim, Ursu Valentina, mijloace bănești în total de 3500 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituie echivalentul sumei de 64793 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către partea vătămată Ursu Valentina, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, iar acțiunea civilă să fie admisă cu încasarea în beneficiul său de la inculpat a sumei de 22106,48 lei.

În argumentarea apelului a invocat:

- pedeapsa stabilită inculpatului este prea blîndă, instanța nu a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei și ca urmare greșit a conchis că corectarea inculpatului este posibilă fără izolarea lui de societate, aplicînd în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal;

- inculpatul anterior a mai comis infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (1) Cod penal și prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 01.12.2009, a fost încetat procesul penal cu tragerea la răspundere contravențională a inculpatului, astfel inculpatul nefiind la prima abatere, iar instanța la stabilirea pedepsei greșit a aplicat prevederile art. 90 Cod penal;

- instanța prematur a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea civilă, prin ce a admis o eroare de fapt și anume, discordanța în cele reținute de instanță și conținutul real al probelor prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decît cea pe care materialul probator o susține;

- instanța incorect a apreciat statutul său procedural ca martor, ori acțiunile inculpatului au fost îndreptate în scopul prejudicierii cu suma transmisă de ea din banii

personali. Mai mult, ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată nu a fost contestată, astfel producând efecte juridice. Instanța nu a analizat la modul cuvenit acțiunile și intenția inculpatului prin prisma aprecierii juste a interceptărilor telefonice și a declarațiilor părții vătămate și a martorilor Gorșcioc V., Ursu I., care au confirmat că banii au fost transmiși pentru influențarea unor persoane de ea personal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016, pronunțată integral la 22 iunie 2016, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. Instanța și-a motivat soluția prin aceea, că probele administrate au fost just apreciate de instanța de fond, hotărîrea adoptată fiind bazată pe fapte concrete și obiective, care confirmă vinovăția lui Tîrziu Oleg în comiterea infracțiunii imputate și în această parte sentința nu se contestă.

Instanța a conchis că este neîntemeiat argumentul apelantului, privind blîndețea pedepsei, că inculpatul anterior a fost tras la răspundere penală și nu și-a făcut concluziile cuvenite, cît și solicitarea de aplicare a unei pedepse sub formă de închisoare, deoarece instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 16, 61, 75, 76 Cod penal, astfel corect a concluzionat că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea lui de societate, stabilind o pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia, astfel, pedeapsa fiind legală și întemeiată.

Instanța de apel a relevat, că condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea aplicată inculpatului este una echitabilă, corectă și întemeiată, ținînd cont de prevederile art. 61 Cod penal, care indică asupra corectării și reeducării inculpatului, că nu este rațională aplicarea față de inculpat a pedepsei penale privative de libertate, or reieșind din raportul de cauzalitate dintre gravitatea infracțiunii și urmările prejudiciabile survenite, aplicarea pedepsei penale sub formă de privațiune de libertate, cum solicită partea vătămată, este neîntemeiată, deoarece circumstanțele comiterii infracțiunii au fost luate în considerație de către instanța de fond și corect au generat aplicarea pedepsei non privative de libertate.

Colegiul penal a concluzionat, că soluția adoptată de către prima instanță își va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, or aplicarea unei pedepse penale sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probă, ar duce la conștientizarea de către inculpat a celor comise, cu atragerea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul său și atitudinea față de societate.

În context, instanța de apel a remarcat, că pedeapsa este echitabilă și atunci cînd este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară a demonstrat că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Referitor la argumentele apelantului, precum că inculpatul nu este la prima abatere fiind anterior condamnat în baza art. 326 alin. (1) Cod penal și instanța de fond neîntemeiat i-a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, instanța de apel a menționat că instanța de fond a luat în considerație că prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 01.12.2009, procesul penal de învinuire a lui Tîrziu O. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal a fost încetat, cu liberarea de răspundere penală în baza art. 55 Cod penal, menționînd că potrivit art. 111 alin. (1)

lit. a) Cod penal, se consideră ca neavând antecedente penale persoanele liberate de pedeapsa penală.

4.2. Instanța de apel a conchis, că prima instanță corect a respins acțiunea civilă înaintată de către Ursu Valentina, remarcînd că ea nu poate fi recunoscută în calitate de victimă, parte vătămată și parte civilă, or, remunerația ilicită nu a fost extorcată de către inculpat.

Astfel, potrivit materialelor cauzei penale, prin ordonanța din 25 aprilie 2014 a fost recunoscută în calitate de parte vătămată Ursu Valentina (f.d. 22-23, vol. I) și prin ordonanța din 25 aprilie 2014, aceasta a fost recunoscută în calitate de parte civilă, constatîndu-se că acesteia i s-a cauzat un prejudiciu material în sumă de 18500 lei (f.d. 20-21, vol. I), aceste ordonanțe nu au fost contestate și produc efecte juridice.

În acest context, instanța de apel a remarcat, că d-nei Ursu Valentina eronat i s-a oferit calitate procesuală de parte vătămată în cadrul cauzei penale pornite împotriva lui Tîrziu Oleg în baza art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece potrivit legislației penale și doctrinei juridice din domeniul dreptului penal, calitatea de victimă în cadrul infracțiunii de trafic de influență o poate avea doar statul.

În acest sens, instanța de apel a reținut ca fiind justă remarca primei instanțe, care a indicat că, prin natura sa juridică, infracțiunea prevăzută la art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal, poate avea victimă numai în cazul în care extorcarea remunerației ilicite constituie modalitatea faptică sub care se prezintă fapta prejudiciabilă prevăzută la această normă (faptă presupunînd modalitatea normativă de pretindere a remunerației ilicite). În această situație, victimă este persoana căreia remunerația ilicită îi este extorcată de către făptuitor. Însă, în speță, nu s-a reținut drept modalitate faptică extorcarea, astfel, în mod eronat, la faza de urmărire penală i s-a atribuit Valentinei Ursu calitatea de parte vătămată și, respectiv, parte civilă.

Colegiul penal a menționat, că transmiterea remunerației ilicite reprezintă prin sine o acțiune ilicită atît din partea V. Ursu cît și din partea inculpatului, totodată, mijloacele bănești în sumă de 18500 lei (echivalentul a 1000 euro) nu au fost extorcate de către inculpat în sensul doctrinei penale, ci au fost transmise benevol de către Ursu Valentina.

Instanța a mai menționat, că cerința de restituire a prejudiciului material urmează a fi înaintată în baza unei prevederi legale, iar în speța dată aceasta nu există, deoarece în cazul infracțiunii de trafic de influență victima este statul, or, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, aceasta prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care discreditează și compromit activitatea acestora.

5. Decizia este atacată cu recurs ordinar de partea vătămată Ursu Valentina la 05 iulie 2016, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță, pe motivul blîndeții pedepsei și neadmiterii acțiunii civile.

5.1. În motivarea recursului indică aceleași motive ca și în apel:

- pedeapsa stabilită inculpatului este prea blîndă, care nu este proporțională și echitabilă cu scopul pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal, astfel neîntemeiat au fost aplicate prevederile art. 90 Cod penal;

- instanțele de judecată neîntemeiat au respins acțiunea civilă, deoarece incorect au apreciat statutul său procedural ca martor, or acțiunile inculpatului au fost îndreptate în scopul prejudicierii cu suma transmisă de ea din banii personali. Mai mult,

ordonanțele de recunoaștere în calitate de parte vătămată și parte civilă nu au fost contestate, astfel producând efecte juridice.

6. Procurorul a depus referință asupra recursului, solicitând admiterea acestuia în latura civilă și respingerea în latura penală, deoarece pedeapsa stabilită inculpatului este echitabilă și în această parte nu au fost comise erori de drept.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului recurentul a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, însă, acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului înaintat, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată, deoarece instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul recursului rezultă că recurentul este de acord cu circumstanțele de fapt stabilite, însă, critică decizia instanței de apel sub aspectul greșitei individualizări a pedepsei stabilite inculpatului, cât și neadmiterea acțiunii civile.

Colegiul penal reține că, criticilor formulate de recurent, menționate la pct. 5.1. din decizie, instanța de apel le-a dat o motivare corespunzătoare și argumentată, expusă în prezenta decizie la pct. 4.1, iar decizia corespunde prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

În acest sens, instanța de recurs menționează, că la stabilirea pedepsei instanța de apel a ținut cont de dispozițiile art. 75 Cod penal, care prevede, că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei sînt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Prin urmare, Colegiul penal menționează că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată. Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestora, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnatului, cât și din partea altor persoane.

Mai mult, Colegiul penal remarcă că pedeapsa este echitabilă cînd ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Colegiul penal consideră, că instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului a ținut cont de principiile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele atenuante ale cauzei, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, astfel fiind respectate prevederile art. 61, 75 Cod penal. Totodată, instanțele de fond și de apel și-au motivat soluția privind oportunitatea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite inculpatului, în temeiul art. 90 Cod penal.

Instanța de recurs de asemenea consideră neîntemeiat și argumentul recurentului, cu referire la soluția instanțelor de fond și de apel, privind respingerea acțiunii civile de încasare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, deoarece acesta a format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, ultima motivându-și soluția argumentat, expusă la pct. 4.2. din decizie.

În această ordine de idei, soluția instanțelor de fond și de apel, este susținută și de instanța de recurs, deoarece corect s-a indicat că calitatea de victimă în cadrul infracțiunilor privind traficul de influență o poate avea doar statul. Prin natura sa juridică, infracțiunea prevăzută la art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal, poate avea victimă numai în cazul în care extorcarea remunerației ilicite constituie modalitatea faptică sub care se prezintă fapta prejudiciabilă prevăzută la această normă. În astfel de situații, victima este persoana căreia remunerația ilicită îi este extorcată de către făptuitor, modalitate, care nu s-a reținut în prezenta cauză, deoarece mijloacele bănești nu au fost extorcate de către inculpat, ci transmise de către Ursu Valentina, astfel obiectul material al infracțiunii din prezenta cauză poate fi supus confiscării, cu trecerea în venitul statului, la solicitarea procurorului.

În atare circumstanțe, raportînd situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiu penal constată că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărîrii recurate și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea vătămată Ursu Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016, în cauza penală în privința lui *Tîrziu Oleg Nicolae*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 octombrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Nadejda Toma

Vladimir Timofti